

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: Ing. Z.H.**, podnikatel s místem podnikání Na Okraji 230/58, Praha 6, zast. Mgr. Petrem Krechlerem, advokátem se sídlem Dušní 906/8, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2008, č. j. 500/655/503 21/08, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2011, č. j. 11 Ca 351/2008 - 40,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2008, č. j. 500/655/503 21/08. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodoval o odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, ředitelství, ze dne 19. 2. 2008, č. j. ČIŽP/10/OOP/SR01/0730613.004/RTM, jímž byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 400 000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném v rozhodné době, kterého se dopustil tím, že zničil bez povolení skupinu dřevin rostoucí mimo les, když pokácel 15 lip na nádvoří před bazilikou sv. Markéty v areálu Břevnovského kláštera. Stěžovateli byla též uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání změnil výrok přezkoumávaného rozhodnutí tak, že jej doplnil o datum, kdy ke správnímu deliktu došlo (tj. 12. 11. 2007), jinak rozhodnutí České inspekce životního prostředí potvrdil.

V průběhu řízení o kasační stížnosti stěžovatel doručil Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přiznání odkladného účinku datovaný dnem 4. 6. 2012, v němž uvedl, že by výkon správních rozhodnutí pro něj znamenal nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se žádným způsobem nedotkne práv třetích osob a ani není v rozporu s veřejným zájmem. Svůj návrh stěžovatel odůvodnil tak, že při kácení lip vykonal povolenou činnost, poukázal přitom na rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy,

odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu, a stanovisko České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Praha.

Dále stěžovatel uvedl, že je fyzickou osobou podnikající především v oboru zahradnických prací se sídlem v areálu Břevnovského kláštera, kde vlastním nákladem upravil vhodné prostory pro svou činnost a opravil barokní zahradnický domek. Rozpočet podnikání stěžovatele končí každoročně mírným přebytkem, nicméně stěžovatel má stále zaměstnance, kteří v době vegetačního klidu vykonávají úklidové práce. Výše pokuty zcela přesahuje ekonomické možnosti stěžovatele, protože odpovídá zisku, který by mohl dosáhnout za období dvou až tří let za předpokladu, že budou hospodářsky příznivá. Pokud mu bude z jeho účtu stržena pokuta ve výši 400 000 Kč, nebude moci dostát svým závazkům ke stálým zaměstnancům i povinnostem plynoucím z povinných odvodů vůči státu, za což by byl sankcionován. Jeho podnikání by tím bylo poškozeno a vzniklá škoda by byla nevratná i v případě, že bude v řízení o kasační stížnosti úspěšný. K doložení svých tvrzení připojil k návrhu na přiznání odkladného účinku své daňové evidence za léta 2008 až 2010, peněžní deníky za léta 2008 až 2011 a smlouvu o dílo ze dne 1. 1. 1995 na údržbu klášterní zahrady Benediktinského arciepatství.

Stěžovatel v návrhu též uvedl, že má informaci o probíhajícím řízení před Nejvyšším správním soudem vedeném pod sp. zn. 5 As 83/2011, které se týká kasační stížnosti Benediktinského arciepatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty ve věci související se zákazem pokácení 15 lip na nádvoří Břevnovského kláštera. V tomto řízení o kasační stížnosti byl usnesením ze dne 22. 9. 2011, č. j. 5 As 83/2011 - 265, odkladný účinek kasační stížnosti přiznán.

Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud posléze přikročil k hodnocení důvodnosti návrhu.

Dle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití ust. § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud v reakci na návrh stěžovatele, který operuje pojmem „nenahraditelná újma“, uvádí, že ust. § 73 s. ř. s. bylo s účinností od 1. 1. 2012 novelizováno zákonem č. 303/2011 Sb. a podle znění účinného od uvedeného data v nynější věci zdejší soud postupuje. Podle již neúčinné úpravy v § 73 odst. 2 s. ř. s. bylo možno odkladný účinek po vyjádření žalovaného přiznat, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce *nenahraditelnou újmu*, přiznání odkladného účinku by se nedotklo nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a nebylo by v rozporu s veřejným zájmem. Nyní účinné znění ust. § 73 odst. 2 s. ř. s. pro přiznání odkladného účinku požaduje posouzení, zda by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce *nepoměrně větší újmu*, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V jistém smyslu je tak nová právní úprava odkladného účinku pro navrhovatele příznivější, jelikož podmínky pro přiznání odkladného účinku, které musí

splňovat újma pramenící z výkonu nebo jiných právních účinků rozhodnutí, jehož se má odkladný účinek týkat, jsou v mnoha ohledech méně přísné.

Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak dle aktuální právní úpravy především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí (jehož systace by bylo přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dosaženo) vznikne nepoměrně větší újma, než jiným osobám, a vysvětlení, v čem spočívá tato újma a její rozsah. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí být dostatečně konkretizované na individuální poměry stěžovatele a musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného stěžovatele tíží též důkazní břemeno k tvrzením uplatněným v návrhu. Unesení tohoto důkazního břemena po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil.

Stěžovatel ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku argumentoval tím, že jednání, za které mu byla uložena pokuta, bylo dle jeho mínění povolenou činností. Taková argumentace ovšem není relevantní z hledisek rozhodných pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jelikož nemá žádnou vypovídací hodnotu o rozhodných skutečnostech z hlediska jeho přiznání, tedy o újmě, kterou by pro stěžovatele výkon nebo jiné právní účinky rozhodnutí měly znamenat, a nevypovídá také nic o tom, zda a jak se přiznání odkladného účinku může dotknout třetích osob a zda nebude v rozporu s veřejným zájmem. Posouzení, zda skutečně šlo o povolené jednání, jak tvrdí stěžovatel, může mít své místo až v samotném meritorním rozhodnutí o kasační stížnosti, budou-li pro to splněny další podmínky, mezi něž patří zejména přípustné kasační námitky; takové posouzení však nemá význam pro rozhodování o odkladném účinku. Námitkami, že šlo o povolenou činnost, se proto zdejší soud pro účely rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti nezabýval.

Stejně tak nemá relevanci ani poukaz stěžovatele na to, že zdejší soud ve věci vedené pod sp. zn. 5 As 83/2011 usnesením ze dne 22. 9. 2011, č. j. 5 As 83/2011 - 265, přiznal odkladný účinek Benediktinskému arcipatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Praze-Břevnově. V daném usnesení zdejší soud hodnotil, jakou újmu by představoval výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí týkající se uvedeného arcipatství právě pro tento subjekt. Vzhledem k tomu, že ve zmíněném usnesení ze dne 22. 9. 2011 se zdejší soud zabýval dopady zcela jiného rozhodnutí, než o které jde v nynější věci, do sféry subjektu odlišného od nynějšího stěžovatele, je poukaz na toto usnesení bezpředmětný.

Naopak relevantní pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou tvrzení stěžovatele, že uložená pokuta ve výši 400 000 Kč svojí výší zcela převyšuje jeho ekonomické možnosti, jelikož přesahuje zisk, který obvykle dosahuje během dvou až tří podnikatelsky úspěšných let, a že její výkon by ohrozil splnění závazků stěžovatele vůči jeho stálým zaměstnancům a splnění povinných odvodů vůči státu, za jejichž nesplnění může být sankcionován. Tato tvrzení se totiž vztahují k újmě, kterou by pro stěžovatele představoval výkon nebo jiné právní následky správních rozhodnutí v nynější věci. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k hodnocení, zda tato tvrzení naplňují vymezení nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným

osobám ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s., a zda svá tvrzení stěžovatel také řádně doložil.

Zdejší soud dospěl k závěru, že podklady předložené stěžovatelem společně s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (tj. jeho daňové evidence za léta 2008 až 2010 a peněžní deníky za léta 2008 až 2011) dostatečně prokazují jeho tvrzení o tom, že pokuta ve výši 400 000 Kč pro něj představuje souhrn několikaletého zisku z jeho podnikání. Nejvyšší správní soud má také z podkladů poskytnutých stěžovatelem za ověřené, že zůstatek jeho účtů vykazuje takový stav, že by odvedení částky rovnající se pokutě skutečně mohlo ovlivnit stěžovatelovou schopnost vyplácet mzdy svým zaměstnancům, a dostát tím tak svým smluvním závazkům, a dále povinnost hradit povinné odvody veřejným rozpočtům. S neschopností hradit tyto odvody jsou přitom, jak také stěžovatel tvrdil, spojeny i jisté sankce. Za takové situace zdejší soud vychází z toho, že výkon nebo jiné právní následky správních rozhodnutí by pro stěžovatele představovaly vzhledem k jeho poměrům újmu. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku jakkoli dotklo práv třetích osob. Nejvyšší správní soud také nezastává názor, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku v daném případě je v rozporu s veřejným zájmem, jelikož se tímto rozhodnutím pouze dočasně po dobu trvání jeho účinku znemožňuje případný výkon správních rozhodnutí, ale není jím zcela vyloučen jejich výkon, ukážou-li se případně v návaznosti na přezkum v konečném důsledku jako správná. Zdejší soud taktéž nemá vzhledem k okolnostem případu důvod domnívat se, že dočasné znemožnění výkonu sankce v dané věci negativně ovlivní eventuální budoucí možnost vymoci uloženou pokutu, zůstanou-li správní rozhodnutí v platnosti. Z těchto důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud, že se kasační stížnosti odkladný účinek přiznává.

Nejvyšší správní soud na závěr zdůrazňuje, že rozhodnutí o odkladném účinku žádným způsobem nepředjímá jeho rozhodnutí ve věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu